

at der tages Hensyn til dem. Det var jo en Sag for sig, saa længe der var Tale om en ren Statsbane, som Staten for sin Regning skulde anlægge i vedkommende Egne; saa kunde man jo saa godt forstaa, at det var alle og enhver om at gøre at drage de størst mulige Fordele ud af den Foræring, Staten vilde give Egnene; men nu naar Spørgsmaalet er om Anlæg af en privat Jærnbane, maa man huste paa, at her vilde Byrderne og Fordelene komme til at staa nogenlunde i Forhold til hinanden. For Øjeblikket maa det vistnok indrømmes, at fuldt moden til Afgørelse er den Sag endnu ikke. Jeg har søgt at bidrage mit ude omtrænging til at modne Sagen saa meget som muligt, men jeg maa beklage, at mine Raad ikke ere blevne fulgte i saa høj en Grad, som jeg tror, det vilde have været heldigt. Jeg har bestandig — det vide de 2 ærede Forslagsstillere — bestræbt mig for at bringe Sagen ind i et praktisk Spor ved at sige til de paagældende Egne: Tag den Sag paa den Maade, at I sige: Naar vi saa denne Jærnbane, saa vilde vi give saa og saa stort et Tilskud; saa vilde vi, Kommuner og private, som skulle have med det at gøre, derved altsaa se Mulighederne for, at dette Projekt kom til Udførelse. Og hvis der bliver Tale om en anden Bane, saa vilde vi bringe et saa og saa stort Offer; saa vilde vi altsaa ogsaa se Muligheden for dette Projekts Genneførelse. Jeg tror, det vilde have været en sund og naturlig Maade at tage den Sag paa; derved vilde man se Sagen lige i Øinene, som den er, idet man saa vilde sige, at kommer man ikke med ind under Fordelene, vil man heller ikke dele Byrderne; men den Vej er man ikke gaaet. Jeg tror ikke, vi ere saa nær ved en Løsning, at der ikke er Grund til at gøre dette Forsøg. Hvis det forholder sig saaledes, som det ærede Medlem for Holbæk Amts 5te Valgkrets lod til at formode, at man maaſte nu er nær ved at kunne undvære Statstilskud og kunne nøjes med halv Ekspropriation, vil jeg sige, at saa er man længere i Udviklingen med Hensyn til Jærnbaneplanen, end jeg havde tænkt mig. Men det ærede Medlem tør ikke svare for noget i saa Henseende, og det vil altsaa være en Sag, som Udvalget formodentlig vil komme til at overveje. Hvis man var kommen saa vidt, vilde jeg rigtig nok sige, at jeg vilde betragte det som en Stam, hvis man ikke fik Lov til at gennemføre denne Plan, idet jeg betragter den som i og for sig naturlig og for nogenlunde fyldestgørende de Interesser, der knytte sig til den. Vi vilde jo imidlertid saa Lejlighed til at saa nærmere undersøgt og

oplyst, hvorledes det forholder sig. Men hvis der er Tale om, at Kommunerne skulle tegne sig for et betydeligt Tilskud og en betydelig Rentegaranti, tror jeg dog, det vistnok vilde være hensigtsmæssigt at gaa den Vej, som det ærede Medlem for Holbæk Amts 2den Valgkrets foreslaar. I Realiteten er jeg i Hovedsagen enig med ham, men i Formen skal jeg sige til det ærede Medlem, at jeg ikke er saa sikker paa, at han har været heldig i at fremme disse Interesser, ved at komme med sit Forslag, saa hurtigt som han er kommen. Jeg er ikke sikker paa, at det ikke netop bidrager til den Uoverensstemmelse, som er til Stede, og at man ogsaa vil være ret tilbøjelig til at sige: Nu vilde de stjæle vor Jærnbane; der kommer en Rigsdagsmand fra en helt anden Krets og foreslaar en anden Jærnbane end den, vor Rigsdagsmand foreslaar. Saadanne Forhold, som ikke have saa meget med Realiteten at gøre, kunne komme til at gøre Glæde, og jeg er ikke saa sikker paa, at ikke dette Kapløb, ved hvilket det havde været naturligt, at Repræsentanten for Odsherred var kommen foran, kan komme til at sinke, forhale og vanskeliggøre Sagen. Men ellers er det klart, at skulde vi tale om Muligheden for at tilvejebringe Kapital og saa denne Kapital anvendt saaledes, at den bliver rentabelt anvendt, maa vi se paa flere Forhold. Det er ikke nok, at Kapitalen staffles til Veje, men det er ogsaa hensigtsmæssigt, naar den er bragt tilveje, at den anvendes paa en saadan Maade, at den har Udſigt til virkelig at blive rentabel. Men Sagen er jo den, at ganske sikkert bliver Anlægget ved Dæmningen over Audebo lidt fortere, men ikke saa meget, som de Tal udviste, som den ærede Minister nævnte, idet han ogsaa gjorde opmærksom paa, at den her foreslaaede Linie blev længere; Forſtellen er med et rundt Tal en Mil, jeg tror snarere lidt under, men lad det nu kaldes en Mil. Dertil kommer saa, at Anlægskapitalen pr. Mil vil efter de Opgivelser, den ærede Minister kom med, blive noget mindre for den anden vestlige Bane, saa at den samlede Anlægskapital vil ikke blive saa forfærdelig meget større for denne. Jeg har ikke udregnet det, men det vil ikke dreje sig om meget store Kapitaler. Dertil kommer, at jeg er tilbøjelig til at tro, at man vil saa noget mindre Driftsudgifter paa den længere Bane, idet det altid vil blive noget vanskeliggere at besæde Vinen fra Audebo Dæmning og op imod Åsnæs. Men selv om der nu ogsaa vil udfordres en lille Smule mere Kapital til den vestlige Linie, tvivler jeg ikke om, at den vil lettere kunne bringes tilveje. En anden Sag er det der